

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Argumenta contendentia peccatum originale non consistere in
privatione gratiæ, sed portiùs in actu Adami moraliter manente.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

sententiam sequeretur, infantes aiebat nihil in se habere, quod veram peccati rationem contineat, sed quidquid est peccati, cum A dami peccato transfuisse. Nec urget quod de tutore afferri solet; licet enim in ordine ad quosdam effectus actiones tutoris censeantur actiones pupilli, non tamen ita ut intrinsicè censeatur pupillus per illas agere, sed solum republica illas ratas habet, quoad effectus juris, perinde ac si pupillus illas in propria personâ exercuisset: multò minùs pupillo imputantur ista in ordine ad laudem aut vituperium.

V. Si Deus, ut potuit, cum Adamo patris fuisset de gratiâ transfundendâ sub conditione de non committendo peccato veniali, posterius nascerentur in peccato mortali.

Contra tertio: potuisset Deus cum primo parente pacisci de gratiâ in posteros transfundendâ sub conditione quod ipse non peccaret venialiter, ut leve aliquod mendacium non diceret, aut quid simile; in hoc casu peccatum illud, ut supponimus, in Adamo esset tantum veniale, & tamen posterius nascerentur in peccato mortali, intuitu enim hujus in ipsis originalis peccati, aeternum privarentur gloriâ seu visione beatificâ, quæ est pena peccati mortalis, ergo peccatum originale in hoc casu non esset peccatum primi parentis, utpote quod ut diximus, solum est veniale, ergo in aliquo alio consistit, de quo dicemus sectione sequente. Quæ verò ad hujus sententiæ probationem afferuntur solventur sectione sextâ, ubi de iis ex proposito agemus.

SECTIO QUINTA.

Quid in hac controversiâ de peccati originalis constitutione sit sentiendum.

I. Peccati originalis explicatio, teste S. Augustino, est difficilissima.

SANCTUS Augustinus libro de moribus Ecclesie sermonem de peccato originali instituens, Peccato antiquo, inquit, nihil est ad pradicandum promptius, nihil ad explicandum diffusius. Variis etiam locis ingenue fatetur Sanctus Doctor, se difficultates omnes, quæ in peccati hujus declaratione occurrunt, solvere non posse, ut sibi satisfaciat. Tanti tamen Doctoris auspiciis, lucèque quam nobis hac in re præbuit adjuti, aliquid ad hujus solutionem nodi, peccatiq; originalis explicationem dicere conabimur.

II. Essentialis conceptus peccati originalis in privatione gratiæ sanctificantis situs est.

Vera itaque sententia affirmat, peccatum originale formaliter consistere in privatione gratiæ sanctificantis, in parvulis per peccatum primi parentis causatâ: ita communiter hodie Theologi, tenetq; S. Thomas hic q. 82. art. 2. & 3. quem sequuntur Thomistæ, S. Bonaventura in 2. d. 30. art. 2. q. 1. Okam, Halensis, & alii, Bellarminus lib. 5. de statu peccati cap. 19. Vasquez hic d. 132. Suarez lib. 7. de gratiâ, Azor tomo 1. lib. 4. cap. 16. Salazar de Conceptione Beatissimæ Virginis, Salas, Valentia q. 12. punct. 1. §. 9. & decimo, Maratus hic, d. 13. sect. 6. Tannerus hic d. 4. q. 7. dub. 4. videturq; clarissima mens Sancti Anselmi lib. de conceptu Virginis, cap. 26. ubi sic habet: Hoc peccatum, quod originale dico, aliud intelligere nequeo in ipsis infantibus, nisi ipsam quam supra posui, factam per inobedientiam Adæ justitiæ debita nuditatem.

III. Pro eodem peccatum originale, & gratiæ ob Adami peccatum deperditio.

Probat hęc sententia primò ex Concilio Tridentino scilicet 5. num. 2. ubi pro eodem sumere videtur peccatum originale, & sanctitatis in Adamo acceptæ deperditionem: Deinde ibidem, & scilicet 6. cap. 3. docet esse quiddam per peccatum A dami in nos transfusum, quod tunc primò contrahunt parvuli, quando concipiuntur, quodq; singulis in sit

proprium, & ut propria injustitia; hæc autem nulli alteri competere possunt, præterquam privationi gratiæ; huic verò satis probabiliter applicantur, sicut & alia quæ à Patribus & Conciliis de peccato originali passim dicuntur, ut quod sit mors animæ, &c. uti modò declarabitur.

Adamus ergo gratiam & justitiam originalem (five hæc donum aliquod intrinsicè à gratiâ distinctum fuerit, five providentia extrinseca gratiæ superaddita, ad frændandum appetitum ne contra rationem infurgeret) non sibi tantum accepit, quo sensu dicitur secundum Concilium Tridentinum & Patres, conditus ad imaginem & similitudinem Dei, Deus item dicitur eum fecisse rectum Ecclesiast. 7. v. 30. sed etiam nobis, dependenter tamen ab ipsius perseverentiâ tanquam à conditione, in nos transfundendam, sin verò caderet, gratia in animabus puerorum non produceretur. Hinc ergo posterius omnes Adami, debitum contrahunt habendi gratiam primò conceptionis instanti, cujus privatio illo instanti est carentia justitiæ inesse debita, sicq; mala, & Deo odibilis, & consequenter parvulum reddens à Deo aversum, cumq; gratiâ, quæ est vestis nuptialis, sit nudatus meretur puniri penâ huic proportionatâ, nempe ejectione è regno, & spoliatione honorum supernaturalium, sicq; hæc privatio est peccatum & culpa, non quidem personalis, & quæ omnes conditiones huic convenientes contineat, sed originalis, & qualem solâ fide cognoscimus; ad hujusmodi enim peccatum, sufficit quòd verè sit quid Deo displicens, & quòd subiectum in quo est faciat aversum à Deo, quæ & alia hujusmodi privationi gratiæ in parvulis competere jam ostensum est, & latius sectione sequente ostendetur in solutione argumentorum.

non accipit Concilium Tridentinum.

IV. De decreto Dei transfundendi gratiam in Adami posteris.

Quo pacto contrahitur debitum habendi gratiam sanctam.

Privatio gratiæ est culpa, non personalis, sed originalis.

SECTIO SEXTA.

Argumenta contententia peccatum originale non consistere in privatione gratiæ, sed potius in actu Adami moraliter manente.

OBICIUNT primò: sicut Adamus de facto creatus fuit in statu gratiæ, seu naturæ elevatae ad finem supernaturalem, ita potuisset tam ipse quam omnes ejus posterius creati in statu naturæ puræ, seu non elevatae, quo in casu nullum fuisset debitum habendi gratiam, sed in illo etiam statu potuisset esse peccatum originale; quidni enim in illo statu potuisset Deus cum primo parente pacisci de actu aliquo obedientiæ nomine totius posteritatis eliciendo: quidquid ergo in illo casu pro peccato originali assignari potuisset, modò potest, ergo non consistit modò in privatione gratiæ, sed in actu Adami moraliter manente, aut alio hujusmodi.

I. Obj. In statu pura natura potuisset esse peccatum originale, cum tamen tunc non fuisset privatio gratiæ.

Respondetur, vel hinc probari, non posse dari peccatum originale in statu puræ naturæ; nec enim in alio consistere potest, quam in privatione doni alicujus supernaturalis, quod ut omnino gratis à Deo confertur, ita etiam intuitu peccati alieni potest illud auferre, quod tamen quoad naturalia non videtur posse contingere, prævalet siquidem existentia naturæ, saltem donec peccet quis personaliter; licet enim posset filius innocens spoliari gratuitis, & puniri penâ medicinali ob delictum paternum

II. Resp. vel est hæc ipsa ratio non potuisse in statu pura natura dari peccatum originale.

paternum, non tamen iis orbari potest quæ debentur naturæ, ut diximus. Quid quod in hoc etiam statu peccatum originale puniretur privatione perfectionis alicujus naturalis, quod enim sit contra ordinem supernaturalem, non arguit quin sit etiam contra naturalem, æquæ ac esset in purâ naturâ, sicut modo peccatum mortale personale est contra ordinem naturalem, & penam ejusdem ordinis meretur, licet etiam sit contra ordinem supernaturalem.

III. Dices, posse in purâ naturâ dari donum aliquod naturale refranans appetitum ne rebellet contra rationem, ergo in illius privatione consistere posset peccatum originale. Sed præterquam quod difficile sit ejusmodi qualitatem naturalem fingere, non videtur in ejus privatione consistere posse conceptum peccati; cum enim qualitas illa non sit vita animæ, nec alia illi competant, quæ in gratiâ reperuntur, illius privatio non potest esse mors animæ nec peccatum. Quæ etiam de causâ peccatum originale modo non consistit in privatione fidei aut spei, multò minus in privatione doni alicujus naturalis.

IV. Obijciunt secundò: non quæcumque privatio gratiæ est peccatum, sed privatio gratiæ debitiæ; at nulla gratia est vel esse potest debita parvulis pro primo instanti conceptionis, nullus enim obligari potest ad impossibile; non est autem in potestate parvulorum habere gratiam illo instanti, ergo peccatum originale consistere nequit in privatione gratiæ. Confirmatur: quicquid est peccatum, esse debet voluntarium, & liberum; sed privatio gratiæ parvulis nec voluntaria est nec libera, cum non sit in eorum potestate habere vel non habere gratiam; ergo.

V. Ad argumentum Respondetur gratiam ex ordinatione divinâ esse parvulis primo conceptionis instanti aliquo modo debitam, non quidem per opera propria, sed per perseverantiam Adami, capitis humani generis, perque divini in eo præcepti impletionem, tanquam conditionem obtinendam. Ad Confirmationem dico ad peccatum originale sufficere quod privatio illa gratiæ sit voluntaria voluntate alienâ, seu capitis; nec enim voluntarium propriæ voluntatis requiritur, nisi ad peccatum personale. Ad quam rem appositè S. Bernardus de gratiâ & libero arbitrio, pag. 1178. *Excepto sanè, inquit, originali quod aliam consistat habere rationem, de cætero quicquid hanc non habet voluntarii consensus libertatem, & merito caret, & iudicio.* Privatio ergo gratiæ in posteris ad gratiam elevatis, procedens à culpa primi parentis, est in iis mala, redditque eos aliquo modo odibiles Deo, & injustos, cum justitiâ debita sint orbatî.

VI. Obijciunt terciò illud ad Romanos 5. *In quo omnes peccaverunt;* ergo juxta Apostolum parvuli nondum nati, actualiter peccaverunt in Adamo in Paradiso, quod peccatum in iis postea natis manet habitualiter. Unde S. Augustinus lib. 2. de nuptiis & concupiscentiâ, cap. 5. *Per unius, inquit, illius voluntatem malam, omnes in eo peccaverunt, quando omnes unus fuerunt;* ergo peccatum originale non est privatio gratiæ, sed peccatum illud Adami, quod etiam fuit nostrum moraliter, seu habitualiter manens; qui enim semel peccavit actualiter, semper manet peccator habitualiter, donec peccatum condonetur. Confirmatur ex Concilio Tridentino sess. 5. num. 3. ubi cum egisset Concilium de peccato Adami, postea subdit: *Hoc peccatum Adami, quod origine unum est, & propagatione, non mutatione transfusum omnibus, inest uni-*

cuque proprium, &c. ergo peccatum originale est ipsum peccatum Adami, manens moraliter in posteris.

VII. Ad Argumentum Respondetur omnes quidem peccasse in Adamo, hoc autem nihil aliud est, quam peccasse peccato alieno, & per denominationem extrinsecam, quatenus scilicet illud erat peccatum capitis, ac proinde ad omnes aliquo modo spectabat tanquam causâ peccati ad posteros transfundendi. Non verò propterea peccaverunt peccato proprio & intrinseco, quod in nullo alio consistere potest, quam in privatione gratiæ, quæ unicuique inest propria. Quare S. Augustinus lib. 6. contra Julianum, cap. 10. ait, *Peccatum Adæ fuisse alienum proprietate actionis, nostrum verò contagione propagationis, id est quod inde seminaliter propagatur;* ergo juxta S. Augustinum, peccatum nostrum, seu originale non est ipsum peccatum Adami, sed aliquid aliud, nihil autem est quod esse possit præter privationem gratiæ; ergo. Quod autem dicebatur, ubi quis peccavit, manere peccatum moraliter donec condonetur, verum est de eo qui peccavit peccato proprio, non alieno, nisi inde in eum derivetur aliqua macula propria. Ad Confirmationem dico Concilium per peccatum Adæ loco citato non intelligere peccatum illud quo ipse inquinatus est, sed quod in nos transfudit, ut patet ex contextu.

VIII. Obijciunt quartò: manente privatione gratiæ tolli potest peccatum originale, ut si Deus sine gratiâ visionem beatificam, vel unionem hypostaticam parvulo concederet; ergo non potest peccatum originale consistere in privatione gratiæ, cum hac manente tollatur originale peccatum. Respondetur peccatum originale directè quidem consistere in privatione gratiæ, seu sanctitatis debitiæ ex lege & ordinatione divinâ, in obliquo tamen connotat tanquam conditionem, privationem physicam omnium aliarum formarum sanctificantium, etiam non debitarum, non tamen in privatione aliorum donorum, quæ non sunt formæ sanctificantes, ut supra diximus, in quarum privatione consistere posset peccatum originale, si essent ex pacto in posteros transfundendæ. Sic de violatione præcepti affirmativi dici solet, licet directè & formaliter consistat in omissione actus boni, per quem præceptum impletur, connotat nihilominus carentiam actuum malorum, quibus eidem præcepto satisfieri posset, ut ostensum est supra, Disp. 102. sect. 1. num. 5.

IX. Obijciunt quintò, ex hac sententiâ sequi, Deum esse causam peccati originalis, cum ipse sit adæquata causa vel quasi causa privationis gratiæ, utpote penes quem solum est producere gratiam. Respondetur negando sequelam, primò quia privatio gratiæ non est peccatum originale quomodocumque, sed prout respicit peccatum Adami: sub hac autem ratione Deus non est causa privationis gratiæ, quicquid sit utrum sit causa illius carentiæ merè ut est quid physicum. Secundò dicunt aliqui Deum nec esse causam privationis gratiæ, nisi ad summum permissivam; voluntas enim ejus producendi gratiam in parvulo, non erat nisi condionata, nempe posito quod Adamus non peccaret, illo autem peccante eam non producit; nec, inquirunt, opus est aliâ voluntate, sicque merè se habet permissivè respectu privationis gratiæ.

X. Obijciunt sextò: si privatio gratiæ sit peccatum originale in parvulis; ergo si Deus sub pacto potuisset transfundendam immediatè in ipsos visionem

Quæritur omnnes peccaverunt in Adamo.

Ostenditur peccatum nostrum originale non esse peccatum Adami.

Peccatum originale consistit directe in privatione sanctitatis debitiæ: in obliquo tamen connotat absentiam omnium formarum sanctificantium.

Etiamsi peccatum originale consistat in privatione gratiæ, Deus tamen non est peccati hujus causa.

Si Deus sub pacto potuisset visionem beatificam, quæ sufficit peccati originalis poena.

Peccatum originale non potest consistere in privatione alicujus doni naturalis.

Obj. Gratia parvulis non est debita, cum non sit in illorum potestate eam habere.

Ostenditur quo pacto gratia sit parvulis primo conceptionis instanti debita.

Quæ ratio privationis gratiæ sit parvulis voluntaria.

Obj. Parvuli juxta Apostolum peccasse in Adamo æquæ ac si peccaverint.

Docere videtur Conc. Trid. peccatum originale esse peccatum Adami.

visionem beatificam, aut aliam formam sanctificantem; illius privatio fuisset peccatum originale; ergo nulla fuisset pena originali peccato assignabilis. Respondetur penam in eo casu futuram displicentiam divinam, ejectionem positivam à regno, spoliationem donorum, quibus appetitus subijciebatur rationi, derelictionem in malo concupiscentiæ, mortis & similia.

SECTIO SEPTIMA.

Alia quadam circa peccatum Originale.

I. **Q**UÆRES primò: cum suprâ Sect. 3. sine *Verum peccatum originale & actuale conveniunt univocè in ratione peccati.* contra Durandum dixerimus peccatum originale verè & propriè esse peccatum; quares, inquam, utrum univocè in ratione peccati conveniat cum peccato actuali. Varii sunt dicendi modi: Capreolus originale peccatum æquivocè tantum in ratione peccati convenire asserit cum actuali, Richardus in 2. Dist. 32. art. 3. quæst. 2. & Azor tomo 1. lib. 4. cap. 29. q. 3. existimant convenire analogicè.

II. *Peccatum originale & actuale conveniunt univocè.* Mihi hac in re juxta principia in Philosophiâ, Disp. 6. de Animâ, Sect. 2. & alibi stabilita, dicendum videtur peccatum originale cum actuali convenire univocè. Ratio est: verus enim conceptus peccati, ut diximus, in utroque reperitur; ergo hic conceptus potest à differentiis quibus inter se discrepant abstrahi, sicque erit unus perfectè, & consequenter univocus, cum hæc sit regula quæ à Dialecticis ad dignoscenda univoca constituitur.

III. *Probabilis est, non posse dari peccatum originale veniale.* Quares secundò: utrum dari possit peccatum originale veniale. Pars negativa videtur probabilior; cum enim ex solâ Fide habeamus peccatum originale, non est extendendum ad alia quàm ad ea, quæ Fides cogit: Fide autem ad aliud peccatum originale concedendum non compellimur, præter illud quod defecto contrahitur, hoc verò est mortale, quodque meretur penam damni æternam, ut suprâ Sectione 3. num. 4. diximus.

Quorundam hæc de re sententia. Aliqui nihilominus affirmant posse peccatum originale veniale consistere in privatione alicujus alterius doni præter gratiam habituales, Fidei scilicet vel Spei, quod tamen non videtur admitendum; tunc enim contra omnes de facto foret in parvulis peccatum originale veniale.

IV. *Verum gratia per perseverantiam, & actus bonos Adams in nos transfundenda, fuisset meritum.* Quares tertio: utrum sicut privatio gratiæ, prout respicit peccatum Adams, est peccatum originale, ita & gratiæ derivanda in nos per actus bonos Adams, si perseverasset, fuisset meritum. Respondetur si per meritum nihil aliud intelligatur, quàm præmium ob bonum opus alterius collatum, posse aliquo modo dici meritum. Secundò negari id simpliciter potest, & dici plus requiri ad meritum, quàm ad peccatum, cum & per puram omissionem peccare quis possit, non tamen mereri.

V. *Quo sensu peccatum originale in parvulo dicitur posse peccatum.* Quares quarto: utrum hæc privatio gratiæ, in qua peccatum originale statuimus, sit etiam pena: Respondetur cum S. Thoma hic, quæst. 87. art. 7. formaliter, seu respectu sui non esse penam, sed tantum culpam in parvulo, cum non supponat culpam parvuli: at verò etiam in parvulo esse potest pena si consideretur respectu effectuum inde secutorum, concupiscentiæ, mortis, &c. Tandem respectu Adams esse potest pena quatenus nimi-

rum per illam ipse in suis posteris punitur.

VI. *Ab Adams solus, non Eva peccato pendebat peccati originalis in nos transfuso.* Quares quinto: utrum à solo Adamo vel etiam ab Evâ dependeret transfusio peccati originalis. Respondetur cum eodem Sancto Thoma q. 81. art. 5. peccatum vel peverentiam Evæ nihil ad hoc pertinuisse, sed solius Adams, utpote cujus transgressioni in Scripturis passim tribuitur peccatum originale in posteris; sic enim ad Romanos 5. v. 12. & 19. dicitur. *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit. Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, &c.* Item primæ ad Corinth. 15. v. 22. *Sicut in Adam omnes moriuntur.* Tandem Concilium Trid. sess. 5. num. 2. ait, *Adamum gratiam nobis perdidisse.* Illud verò Ecclesiastici 25. ubi dicitur, *A muliere initium factum est peccati & per illam omnes moriuntur*, intelligitur occasionaliter.

VII. *Quid si Eva sola, vel stante Adamo, aliquis ex illius posteris prolati fuisset in peccati.* Quares sexto: quid si Eva sola peccasset, non Adamus, vel si stante Adamo aliqui postea ex illius filiis peccasset. Respondetur si Eva sola peccasset, gratiam & justitiam originale sibi perdidisset, posterius tamen omnes cum gratiâ & justitiâ originali nati fuissent. Quoad secundum Scotus in 2. d. 32. affirmat, si aliquis ex Filiis Adæ postea peccasset omnes filii illius posteris contracturos peccatum originale. Contrarium nihilominus dicendum cum S. Thoma citato, & communi doctorum sententiâ, sibi enim soli nocuisset is, quicumque fuisset, non aliis, cum illorum caput constitutus non fuisset, falem nullum id asserendi habemus fundamentum. Probabilis etiam videtur, si Adamus peccasset post animationem foetus, prolem illam non amissuram fuisse gratiam, nec justitiam originale, ut cum S. Augustino in Plal. 48. docet communis sententia.

VIII. *Quid si Adamo censuratum fuisset in illo peccatum originale.* Quares septimò: fuerint in Adamo peccatum originale? Affirmat Cajetanus hic, q. 83. art. 1. Dicendum tamen in Adamo non fuisse peccatum originale, nisi causaliter, in quantum nimirum illius peccatum causa fuit, ut nos omnes originale peccatum contraheremus. Quare non incongrue distinguere possumus, & dicere in Adamo fuisse peccatum originale originans, non originatum.

IX. *Verum si Eva non peccasset, Adamo tamen peccato, contraxisset illa peccatum originale.* Quares octavo: utrum si Eva non peccasset, Adamo tamen peccante contraxisset illa peccatum originale. Respondetur negativè; quamvis enim illa ex Adamo processerit, utpote ex illius substantiâ formata, non tamen feminali propagatione ab illo est progenita, quod ad contrahendum originale peccatum censetur ab omnibus requisitum. Hinc sequitur, si homo quispiam jam à Deo crearetur, aut alio quovis modo, quam per generationem naturalem à Deo miraculose ex humanâ carne formaretur, sequitur, inquam, eum originale peccatum non contracturum.

X. *Ex solâ ebriatione fructum vitis contraxisset peccatum originale.* Quares nonò: si Adamus aliud mortale peccatum admisisset, præceptum tamen de non comedendo ex ligno vetito non fuisset transgressus, utrum inde nos originale peccatum contraxissemus. Respondetur nos ob illud aliud peccatum non contracturos peccatum originale, nec gratiam amissuros; soli enim peccato eius ligni vetiti alligatum videtur pactum illud Gen. 2. v. 17. à Deo cum Adamo initum. Si tamen post aliud peccatum grave Adamus adhuc de ligno illo comedisset, nos per hoc secundum peccatum gratiam amisisset, non quod Adamus illam tunc habuerit, sed quia nos jus ad eam habendam necdum amiseramus. Probabilis tamen est, si Adamus interius tantum, seu solâ voluntate circa comestionem illius pomi deliquisset, & non opere peccatum compevisset